

מקבילה למילה הלועזית פרופסלה. ובתרגום השבעים "אַצְעָדָה" (במדבר לא, נ) מתורגם: περιδεδειον - מבוטא: peridecion, ובלטינית - periscelides, וביוונית - βραχιολι - מבוטא: brachioli. ואכן היגוי מילה זו קרוב להיגוי המילה בירית. יוצא מזה שבירית זו אצעדה כפשוטו, כלומר שעונדים אותם באותו מקום. ואין לנו לעשות מחלוקת לחינם בין הבבלי לירושלמי, כדברי בן עזאי (בבא בתרא פרק ט משנה י): "על החלוקין אנו מצטערין אלא שבאת לחלק עלינו את השוין".

יש לחזק את דברי היפה עינים, שהרי גם בירושלמי מובאים דברי רב יהודה: "בירית זו אצעדה", ומשמע שבירית זו אצעדה ממש, שהרי הירושלמי לא פירש כבבלי: "הכי קאמר: בירית תחת אצעדה עומדת".

גם במסכת כלה פרק א הלכה ז פירשו:

הרי הוא אומר: ונקרב את קרבן ה' איש אשר מצא כלי זהב אצעדה וצמיד טבעת עגיל וכומז לכפר על נפשותינו לפני ה', אצעדה זו בירית.

וכיון שבה לפרש מהי אצעדה בודאי כוונתו היא שהם דומים ממש.

ובמדרש שכל טוב (בובר) שמות פרק טז [פרק ו]:

מתני' בירית טהורה. דהיינו דעומדת תחת אצעדה ויוצאין בה בשבת.

ומשמע כפירוש השפת אמת והשירי קרבן שהיא תחת אצעדה ממש, שכן הדברים אמורים בלא הקדמות קושית הגמרא - הכיצד תאמר שהם שווים והלא הם בהכרח שונים - שעל זה פירש רש"י: תחת - דומה אך לא שווה.

גם מלשון הגמרא ניתן להקשות על רש"י: זרוע ושוק - מאן דכר שמייה?! והלא הגמרא לא הזכירה דבר בעניין מיקום הבירית והאצעדה, אם בזרוע או בשוק.

ואם תאמר, מהי ראיית היפה עינים מהירושלמי, הרי גם לפירושו בירית בהכרח אינה אצעדה ממש, שהרי הירושלמי בהכרח יודה שצודקים דברי רב יוסף בבבלי שקיימת סתירה לכאורה בין דין המשנה כאן שבירית טהורה, לבין משמעות הפסוקים שאצעדה טמאה²⁴. לכן בהכרח יודה הירושלמי שקיים הבדל עקרוני כלשהו בין בירית לבין אצעדה, ובירית אינה כלי גמור המקבל טומאה. אם כן למה שלא נפרש שהבירית אמנם דומה לאצעדה, אך ההבדל ביניהם הוא שזה ביד וזה ברגל?

ויש לומר שמכל מקום כיון שאמר הירושלמי "בירית זו אצעדה" כפשוטו, יש לנו להשוותם ככל הניתן, ושניהם עדיים הנענדים באותו מקום. וההבדל היחיד ביניהם הוא שאצעדה היא התכשיט העיקרי ובירית נענדת על הבשר תחתיה ועיקר תפקידה להחזיק את האצעדה. ואילו לפירוש רש"י כאן השוני כפול: גם תפקידן שונה - האצעדה היא תכשיט, והבירית עשויה להחזיק את בתי השוקיים, וגם מקום ענידתן שונה - זו ביד וזו ברגל.

²⁴ ניתן לדחוק שהירושלמי יפרש שציווי הטהרה בפרשה לא נאמר על כל השלל, ואצעדה אינה מקבלת טומאה כיון שתפקידה רק להחזיק את בתי השוקיים. אך מסתבר שהאצעדה שבפסוק העשויה זהב היא תכשיט גמור.